

ODDA
KOMMUNE

Det Kongelige Landbruks- og Matdepartement
Postboks 8007 Dep

0030 OSLO

Landbruks- og matdep.	
Saksnr: 2005/1130	Doknr: 211
Mottatt: 27 NOV 2005	
Saksbehandler: ASR/JWC/IAA	Arkiv: 41
Kopier:	Avsender:

Dykkar ref. Arkivsakid-doknr: 2005000848-3
Journalpostid: 2005013319

Saksh: Turid O. Nå
Telefon: 53 65 40 64

Arkivkode Dato:
K2-V62, K3- 21.11.2005
&00, K3-&13

UTK-sak nr. 117/05: Høyringsbrev - forslag til diverse endringer i jordlova m.v.

Vedlagt følger vedtak.

Venleg helsing
For Sekretariatet

Turid O. Nå
enhetsleder

ODDA KOMMUNE

Arkiv:	K2-V62, K3-&00, K3-&13
Arkivsak ID:	20050008480848
Journalpost ID:	2005012180
Saksh.:	Jakob Espeland
Dato:	25.10.2005

SAKSGANG			
Styre, utvalg, komite m.m.	Møtedato	Saksnr	Saksbeh.
Utviklingskomite	09.11.2005	117/05	JESP

Høyringsbrev - forslag til diverse endringar i jordlova m.v.

1Vedlegg:	Høyringsbrev – forslag til diverse endringar i jordlova mv.
Saka skal sendast ut av:	Sekretariatet
Særutskrift skal sendast til:	Det Kongelige Landbruks- og Matdepartement Postb. 8007 Dep. 0030 Oslo

Rådmannen sitt framlegg til

vedtak:

Utviklingskomiteen i Odda rår ifrå at det vert føreteke endringar av jordlova som skissert i del I og II i høyringsbrev frå Landbruksdepartementet av 30.06.2005. Utviklingskomiteen støttar forslaget om endringar i jordlova del III og IV i same høyring.

Rådmannen i Odda, den 25.10.05.

09.11.2005 Utviklingskomite

Behandling:

Repr Nilsen (DEM) føreslo:

Utviklingskomiteen i Odda rår til at det vert føreteke endringar av jordlova som skissert i del I og II i høyringsbrev frå Landbruksdepartementet av 30.06.2005. Utviklingskomiteen støttar forslaget om endringar i jordlova del III og IV i same høyring.

UTK-117/05 Vedtak:

Rådmannen sitt forslag vart vedteke med 11 mot 1 røyst(Nilsen (DEM) gitt for Nilsen sitt forslag.

Saka gjeld:

Landbruks- og matdepartementet har sendt ut på høyring eit framlegg om endring av jordlova slik at det generelle delingsforbodet av landbrukseigedomar i jordlova § 12 vert oppheva samstundes som det vert fastsett reglar om å søke delingssamtykkje ved frådeling av dyrka jord. Delingsforbodet i jordlova har vore eit viktig verkemiddel i høve til eigedomsstrukturen i landbruket sidan det vart innført i jordlova av 1955.

Dei viktigaste endringane i forslaget er:

- oppheving av det generelle forbodet mot å dele landbrukseigedom.
- ny regel om forbod mot frådeling av dyrka jord der det ikkje er gjeve omdisponeringsløyve eller der jorda ikkje skal nyttast som tilleggsareal til anna bruk.
- frådeling av bygningar som ligg i eller nær tunet krev framleis delingsløyve.
- kommunen kan innføra lokal forskrift om delingsforbod der det er ønskjeleg ut frå omsynet til driftsmessig gode løysingar eller omsynet til kulturlandskapet.

I forslaget er endringane grunngjeve med ønskje om forenkling og vidare at det skal leggjast til rette for "å nytte eigedomsressursane slik at busetjing, næringsverksemd, innovasjon og livskvalitet i distrikta kan sikrast på ein betre måte enn i dag".

Vurdering:

I Noreg har talet gardsbruk i drift minka kraftig dei siste 10-15 åra, og denne utviklinga ser ut til å halda fram. Stadig fleire landbrukseigedomar vert fråflytta, og tomme hus og kulturlandskap i forfall vert stadig vanlegare. Samstundes syner spørjeundersøkingar at mange ønskjer ei livsstilsendring, og ønskjer å flytta frå byar og tettstader til bygder og småbruk; dei ønskjer ei livsstilsendring. Som eit ledd i Landbruksdepartementet sin politikk "Landbruk Pluss" har ein gjennom fleire endringar i lovverket freista å auka tilgjenge på landbrukseigedomar. I løpet av dei siste fire åra har mellom anna konsesjonsgrensa for landbrukseigedomar vorte heva to gonger, og eigedomar som er mindre enn 100 daa total areal eller har mindre fulldyrka mark enn 20 daa, er i dag fritt omsetbare.

Lovendringsforslaga som denne høyringa omfattar i del I og del II, rører ved fleire prinsipielle spørsmål. Å snu prinsippet i eigedomsstrukturen i landbruket frå å vera sterkt regulert, til å oppheva delingsforbodet og på det viset å gje frislepp på store deler av ressursane på ein landbrukseigedom, kan tena landbruket og bygdene. Men endringsforslaga i høyringa kan òg virka mot dei føremåla ein ønskjer å oppnå. Særleg er ein usikker på kva verknadane kan verta ved å oppheva delingsforbodet i jordlova. Eit slikt virkemiddel burde først koma etter ein grundig gjennomgang av verknadane ein fekk ved å auka konsesjonsgrensene. Har dei auka "konsesjonsfri-grensene" på 20 daa. fulldyrka eller 100 daa total areal gjeve seg utslag i auka busetnad og sysselsetjing på bygdene?

Å oppheva delingsforbodet vil føra til ulik praksis med omsyn til frådeling i dei ymse kommunane. Dette vil truleg gjera at kommunar i bynære strok og kommunar der landbruksnæringa står svakt, vil vera meir liberale i sin frådelingspolitikk enn i meir perifere kommunar der landbruket står sterkt. Ulik frådelingspraksis frå kommune til kommune vil vera uheldig og virka forvirrande og lite truverdig.

Å kunna dela opp landbrukseigedomar og rettar knytt til desse som skissert i høyringa, vil kunna styrkja ressursgrunnlaget på bruk i drift. Men det kan òg føra til ei utarming av ressursgrunnlaget for framtidige driftseiningar. Slike døme er det mange av frå tida før jordlova i 1954 og konsesjonslova i 1975 kom inn og regulerte dette. I bygdene rundt Hardangervidda vart det til dømes i tida kring 1900-talet delt frå både elverettar i bygda og jakt- og fiskerettar i fjellet. Også i dag er etterspurnaden etter særleg jakt- og fiskerettar og

fallrettar til mindre elvar og bekkar aukande. Ei slik utvikling vil føra til ei sakte dreining av at det er dei med mykje pengar som kjøpar opp desse rettane. Dette vil vera ei uheldig utvikling i høve til den tradisjonelle utøvinga av jakt og fiske som tradisjonelt har vore tilgjengeleg for alle og til styrka næringsgrunnlaget på bruket ved bygging av mindre kraftverk. At mange av desse ressursane i dag ennå er i utanbygds eige, kan og vera med å vanskeleggjera ein best mogleg forvaltning av desse ressursane.

I høyringa ligg det mange moglegheiter for at ein kan unngå kravet til bu- og driveplikt. Det har så langt me har registrert, ikkje vorte gjeve signal om at desse pliktane skal tonast ned, men med moglegheiter for å kunne dela frå delar av landbrukseigedomen, vil det verta nesten umogleg å følgja opp bupliktkravet som i dag er eit viktig virkemiddel for å oppretthalda busetjing i mange bygder.

Reint forvaltingsmessig har ein i dag eit nokolunde oversiktleg lovverk. Det gjer det lett å nå og hjelpa publikum. I endringane som ligg inne i høyringa, er det frå eit landbruksforvaltingsmessig synspunkt ein reell fare for at denne oversikten vert utydeleggjort, og at det etterkvart vil verta mykje vanskelegare for publikum å halda seg og få oversikt over eit regelverk som skissert. Det er ikkje lett å få auga på det forenklingspotensialet som er eit av hovudføremåla i høyringa.

Ved å leggja til rette for store tomter, eller "livsstilseigedomar", ser me eit potensiale for auka konfliktnivå mellom landbruksutøvarar og folk som flyttar til og kan vanskeleggjera drifta. Særleg gjeldt dette spreining av husdyrgjødsel, sprøyting av plantevernmidlar, bygging av vegar osv. I tillegg syner praksis i slike forsøk at gevinsten i form av tilflytting, vart heilt marginal.

Jamvel om det i høyringsforslaget står at det skal takast omsyn til kulturlandskapsverdiar, trur me at dette vert vanskeleg å praktisera. Med ein politikk som høyringa legg til rette for, trur me at det mange stader nettopp vil vera kulturlandskapet og lokalt særpreg som vil verta skadelidande. I praktisk arealforvaltning er det ofte omsynet til kulturlandskapet som må vika i tilhøve til tilflytting og nybygging.

For delane III og IV i høyringa er det ingen innvendingar.

Ut frå ei landbruksfagleg vurdering meiner rådmannen at endringsforslaget ikkje vil verta eit betre virkemiddel for å nå dei skisserte måla om betre ressursforvaltning, nyskaping og næringsverksemd, tilflytting, innovasjon og livskvalitet. I dagens lovverk har ein allereie dei virkemidlane som trengst. Men det trengst meir ressursar til å prioritera og følgja opp desse områda. Rådmannen vil difor ikkje råda til at det vert gjort endringar i jordlova slik det går fram av høyringsbrevet del I og II av den 30.06.2005. For del III og IV støttar rådmannen forslaget til endring av jordlova.